

VANTAAN KAUPUNGIN LAUSUNTO

Vantaan kaupunki kiittää lausuntopyynnöstä, koskien Tilastokeskuksen tilastotuotannon muutoksia vuonna 2027.

Huomioita herättävää on se, että lausuntopyyntö on jo toinen tällä hallituskaudella ja lakkautusuhka koskee osittain samoja tilastoja, joista lausuntoa pyydettiin jo vuonna 2024. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa (20.6.2023) *Vahva ja välittävä Suomi* todetaan, että ”Tilastokeskuksen resursseja pyritään vahvistamaan, jotta yhteiskunnalliset tietovarannot saadaan aiempaa nopeammin päätöksenteon ja tutkimuksen käyttöön”. Hallituskauden aikana resursseja on kuitenkin koko ajan pienennetty, ja samalla Tilastokeskuksen tarjoamat palvelut ovat heikentyneet.

Useat kaupungit, Vantaan kaupunki mukaan lukien, ovat kehittäneet omaa tiedolla johtamistaan. Kehittämisen lähtökohtana usein on julkinen tilasto- ja tutkimustiedon saatavuus. Laaja tietopohja on edellytys sille, että päätöksenteko perustuu oikeaan tietoon ja mahdollistaa myös vertailun muihin kaupunkeihin. Tilastojen tietosisältöjen karsiminen ja julkaisuaikataulujen harventaminen eivät tue tavoitteena olevaa tiedolla johtamisen kehittämistä eivätkä ajantasaiseen tilannekuvaan perustuvaa johtamista ja päätöksentekoa.

Kehitys, jossa yhteiskunnan toiminnassa ja kehittämisessä tarvittavien tilastojen tuotanto nojaa yhä enemmän erillisrahoitukseen, lisää kuntien kustannuksia eikä edesauta Vantaan pyrkimyksiä parantaa tietoon ja tutkimukseen perustuvaa päätöksentekoa ja päätöksiin liittyvien vaikutusten arviointia. Huomioitavaa on, etteivät kustannukset rajoitu pelkästään suoriin kustannuksiin tilastojen hankkimisesta, vaan myös erilaisiin transaktiokustannuksiin, kuten sopimushallintaan ja neuvotteluihin. Erillishankinnat johtavat myös siihen, ettei tieto ole käytettävissä juuri silloin, kun sitä ensisijaisesti olisi tarvittu. Yhteiskunnalle ei synny säästöjä, jos kustannuksia vain siirretään toimijalta toiselle.

1.1 Kansantalous

Supistuksen kohteena olevia kansantalouden mittareita Vantaa ei hyödynnä suoraan. Niillä on merkitystä kuitenkin yleisen talouskehityksen seurannassa ja ennakoinnissa.

1.2 Yritykset

Konkurssien seuranta on osa kaupungin elinvoiman seuranta ja ennakointia. Oleellisesti tilanne ei huononnu, vaikka julkistus tehtäisiin vain vuosineljänneksittäin.

Teollisuuden uudet tilaukset ovat merkittävä taloussuhdannetta ennakoiva tilasto.

1.4 Asuminen ja rakentaminen

Maanrakennuskustannusindeksi on erittäin tärkeä. Rakennushankkeet sidotaan indeksiin ja tämän laskemiseen tarvitaan puolueeton taho. Maanrakennusindeksiä ei voi lakkauttaa.

Kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi on merkityksellinen Vantaalle.

Asuntojen vuokrat ovat merkittävä toimintaympäristötieto. Vantaalla, kuten monissa muissa suurissa kaupungeissa, alueet eriytyvät, ja asuntojen vuokrataso on yksi indikaattori tästä. Tämän takia aluetason karkeistaminen ei ole toivottavaa.

3.1 Väestö ja yhteiskunta

Vantaan kaupunki tekee oman väestöennusteensa. Tilastokeskuksen tuottamaa väestöennustetta käytetään kuitenkin vertailutietona.

3.2 Oikeus ja vaalit

Vaalitilastot ovat Vantaan kaupungille merkityksellisiä. Vaalien järjestäminen on kaupungin vastuulla, ja äänestysaktiivisuus on osoitus järjestelyjen onnistumisesta. Tällä on huomattava merkitys toimivalle demokratialle. Vaalit ovat merkittäviä myös yhteisöllisyyden seuraamisessa, mikä on merkityksellistä varsinkin Vantaan monikulttuurisessa ympäristössä.

Rikos- ja pakkokeinotilasto on Vantaalle merkittävä kaupungin turvallisuustilanteen seurannan kannalta.

3.3 Työ, palkat ja toimeentulo

Tulorekisterin palkat ja palkkiot tarjoavat nopean näkymän tulokehitykseen. Tämä on muita työllisyys- ja suhdannetilastoja täydentävä tietolähde. Muutenkin tilastotoiminnassa pitäisi pyrkiä reaaliaikaisempaan tietoon.

3.4 Koulutus ja tutkimus

Koulutus on Vantaan kaupungin keskeinen toimiala. Tämän lisäksi Vantaan kaupungin strategisena tavoitteena on nostaa koulutustasoa. Näin ollen kaikki koulutuspolkuun liittyvät tilastot ovat Vantaan kannalta erittäin tärkeitä. Kaikki muistiossa mainitut tilastot ovat erittäin merkityksellisiä.